

Науковий реферат статті Матіщак Ю. І.

"Напрями вдосконалення податкового стимулювання інноваційної діяльності в Україні"

Інноваційна діяльність відіграє ключову роль у забезпеченні сталого довготривалого економічного зростання, здійсненні техніко-економічної модернізації економіки та підвищенні її конкурентоспроможності. Для ефективного використання наявного потенціалу інноваційного розвитку економіки України необхідно удосконалити систему стимулювання і активізації інноваційної діяльності. Державна інноваційна політика для її розвитку використовує широкий спектр інструментів, серед яких виділяють бюджетне фінансування, субсидії, дотації, субвенції, державні замовлення, податкові ставки, норми амортизації та інші. Але через обмеженість фінансових ресурсів перевага повинна віддаватися інструментам і важелям податкової політики.

У сучасних умовах стан інноваційної діяльності в Україні експертами-науковцями визначається як кризовий. Причинами цього є зношеність основних фондів, нерозвиненість інноваційної інфраструктури, недостатня державна підтримка інноваційних підприємств, комерційний ризик провадження інноваційної діяльності.

Результати аналізу зарубіжного досвіду показали, що податкові інструменти стимулювання інноваційної діяльності використовуються в більшості країн світу. Масштаб їх використання в Україні значно обмежений.

З метою активізації інноваційної діяльності доцільно внести зміни в Податковий кодекс України і запровадити інноваційний податковий кредит (ІПК). Сутність його полягає у зменшенні податкових зобов'язань платника податку на прибуток на частину витрат, пов'язаних з інвестиційною діяльністю, або на повний їх розмір. Це дозволить підприємствам зменшити витрати та збільшити прибуток. Розмір ІПК не повинен перевищувати 50 % розміру нарахованого податку на прибуток, що дозволить зберегти стимулюючий ефект та захистити від значних втрат бюджету.

У процесі прийняття рішення щодо впровадження ІПК доцільно було б закріпити об'єкти впливу даної податкової пільги в законодавстві країни, а також враховувати масштаби прояву інноваційної діяльності

підприємств. У ході визначення терміну ІПК слід брати до уваги термін окупності інноваційного проекту, але він не повинен перевищувати 5 років.

Ще одним досить поширеним податковим інструментом активізації інноваційної діяльності у країнах Західної Європи є створення неоподаткованого резерву із прибутку. Сутність інструменту полягає у вилученні від оподаткування частини прибутку компаній шляхом її зарахування до неоподатковуваних резервів із метою фінансування інноваційної діяльності.

Запропоновані інструменти податкового стимулювання інноваційної діяльності могли б активізувати її в Україні, створити сприятливий інвестиційний клімат, що стане серйозним здобутком державного регулювання інвестиційно-інноваційних процесів.

Література: 1. Степаненко О. П. Тенденції інноваційного розвитку банківської системи України / О. П. Степаненко // Актуальні проблеми економіки. – 2012. – № 6 (132). – С. 275–282. 2. Бажал Ю. М. Інвестиційні ресурси та пріоритетні напрями інноваційного розвитку / Ю. М. Бажал, І. В. Одотюк // Економіка України: стратегія і політика довгострокового розвитку / за ред. акад. НАН України В. М. Гейця. – К. : Ін-т екон. прогноз., Фенікс, 2003. – С. 684–694. 3. Пріоритети національного економічного розвитку в контексті глобалізаційних викликів : монографія : у 2-х ч. Ч. 1 / за ред. В. М. Гейця, А. А. Мазаракі. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2008. – 389 с. 4. Краснокутська Н. В. Інноваційний менеджмент : навч. посіб. / Н. В. Краснокутська. – К. : КНЕУ, 2003. – 504 с. 5. Мединська Т. В. Удосконалення податкової політики стимулювання інноваційно-інвестиційної діяльності в Україні / Т. В. Мединська // Вісник Університету банківської справи НБУ. – 2011. – № 1 (10). – С. 117–120. 6. Інвестиційна політика в Україні: досвід, проблеми, перспективи / М. Г. Чумаченко, С. С. Аптекарь, М. Г. Білопольський та ін. – Донецьк : Юго-Восток, 2003. – 292 с. 7. Про інноваційну діяльність : Закон України за останньою редакцією від 02.10.2011 р. № 3715-17 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg>. – Назва з екрану. 8. Фарат О. В. Вплив інноваційно-інвестиційних процесів на розвиток пріоритетних галузей України / О. Фарат // Економіка розвитку. – 2014. – № 1 (69). – С. 22–26. 9. Про затвердження Програми розвитку інвестиційної та інноваційної діяльності в Україні : Постанова Кабінету Міністрів України від 02.02.2011 р. № 389 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.pau.ua/doc/?code=389-2011-%EF>. – Назва з екрану. 10. Марченко О. І. Інвестиційний податковий кредит як стимул до нарощування випуску інноваційної продукції в Україні / О. І. Марченко, Г. С. Мельничук // Вісник ЖДТУ. – 2013. – № 1 (63). – С. 362–366. 11. Податковий кодекс України за останньою редакцією від 02.03.2014 р. № 2755-17 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>. – Назва з екрану. 12. Бюджетна підтримка та податкове стимулювання національної економіки України : монографія / за заг. ред. Л. Л. Тарангул. – К. : Фенікс, 2012. – 532 с. 13. Система податкових пільг в Україні в контексті європейського досвіду / [А. М. Соколовська, Т. І. Єфименко, І. О. Луніна та ін.]. – К. : НДФІ, 2006. – 320 с. 14. Молдован О. О. Щодо доцільності запровадження податкових механізмів стимулювання інноваційно-інвестиційного розвитку в Україні : аналітична записка [Електронний ресурс] / О. О. Молдован, Н. С. Медведкова. – Режим доступу : <http://www.niss.gov.ua/articles/1315/>. – Назва з екрану.

Інформація про автора

Матішак Юлія Іванівна – здобувач кафедри фінансів Одеського національного економічного університету (65082, Україна, м. Одеса, вул. Преображенська, 8, e-mail: self-confidence@ukr.net).